

คำสั่งที่ ๗/๒๕๒๐

ระเบียบการรังวัดที่ดินตกค้าง รังวัดชำ แบ่งแยก สอบเขต

เรื่องขอรังวัดที่ดินตกค้าง

(๑) ก่อนยื่นคำขอให้ตรวจแลสอบถามผู้ขอรังวัดก่อนว่า ที่ดินที่ขอทำการรังวัดเป็นที่ดินชนิดใด มีหลักฐานหรือสิ่งสำคัญเกิดอย่างไรบ้าง เมื่อรู้ประเภทแล้วถ้าเป็นที่นา ผู้ขอไต่ทำประโยชน์แล้วหรือยัง แม้ว่าไต่ทำประโยชน์ลงในที่ดินอย่างไรแล้ว ก็ให้ยื่นคำขอ ให้ชี้แจงให้ทำที่ดินให้เป็นประโยชน์เสียก่อนจึงจะขอรังวัดรับโฉนดไต่

(๒) แม้เป็นที่กระทรงหนึ่งกระทรงใด หรือกรงไต่ยึดไว้ หรือเป็นที่หลวงหวงห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี อย่าให้ยื่นคำขอแลชี้แจงให้ผู้ขอทราบ

(๓) ถ้าผู้ขอรับว่าไต่เป็นที่ต้องหาอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นที่ของเขาไต่ปกครอง แลทำประโยชน์มาแล้ว ก็ให้ถามผู้ขอว่าจะไปทำการรังวัดเวลานี้ จะตั้งเรื่องอย่างไรบ้าง ถ้าผู้ขอรับว่าไต่จักขอประการไต่แล้ว จึงให้ยื่นคำขอไต่ แลผู้ขอแจ้งว่ายังไปทำไต่และไต่ที่กำหนดแบบจนกว่าจะไปทำไต่เสร็จไต่แล้ว ถึงไต่ควรให้ยื่นคำขอต่อเจ้าจะทำการรังวัดไต่เวลาไต่ จึงให้มายื่นคำขอ

เรื่องขอรังวัดชำ

(๔) ที่ดินที่ขอรังวัดชำ ให้สอบถามผู้ขอก่อนเหมือนกันว่า เป็นที่ดินของผู้ขอเองหรือเป็นที่เจ้าของอพยพ ถ้าเป็นที่ของผู้ขอเองแลไต่ปกครองอยู่แล้วก็ให้จัดการเช่นเดียวกับข้อ ๓. แต่เป็นที่ดินของเจ้าของอพยพออกทิ้งหรือเจ้าของเป็นอันตราขายสูญไปประการไต่ก็ให้จัดการตามพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดินฉบับที่ ๒ พระพุทธศักราช ๒๔๘๘ มาตรา ๔ เสียก่อน ถ้าไต่ผู้ไต่ไต่แยงประการไต่แล้ว จึงจัดการให้ผู้ขอไต่

เรื่องสอบเขตแบ่งแยกชั้นไต่ส่วน

(๕) ก่อนที่จะยื่นคำขอ ให้ไต่ส่วนผู้ขอว่า ที่ดินที่ขอนั้นจะไปทำการรังวัดไต่หรือจะซัดของประการไต่บาง แลไต่ควรวางไต่ซัดของหรือหักของก็ให้จัดการเช่นเดียวกับข้อ ๓ นั้น

วิธีเขียนคำขอ

(๖) คำขอรังวัดที่ตกค้างหรือรังวัดชำ ต้องเขียนข้อความเช่น ตำบล อำเภอ จังหวัด ของที่ดินตั้งอยู่ กับชื่อแลที่อยู่ของผู้ถือที่ดิน จะลงก็คนก็เขียนไว้ในคำขอนั้นให้ปรากฏ ส่วนหลักฐานสำหรับที่ดินถ้ามีก็เขียนบอกว่า เป็นหนังสือสำคัญชนิดนั้นๆ ไว้ในคำขอให้ชัดเจน แม้ว่าไต่เป็นแต่ปกครองมาอย่างไรก็ให้เขียนไว้ให้ปรากฏชัดเหมือนกัน แล้วให้ผู้ขอแลพยาน ผู้เขียนลงชื่อไว้ตามระเบียบ

(๗) ถ้าเป็นเรื่องที่ศาลสั่ง หรือกระทรงหนึ่งกรงไต่ขอเอา ให้ถือหนังสือนั้น เป็นคำขอ ไต่ต้องทำคำขออีก เว้นแต่ถ้าในหนังสือของกระทรงไต่หรือกรงไต่

บอกมาแต่เพียงมอบค่านาจำให้ผู้ใดมาขอรังวัดรับโฉนดแล้ว จึงให้ยื่นคำขอเพิกเฉยอีก

(๔) คำขอรังวัดสอบเขตฯ คำขอแบ่งแยก คำขอรวมไปไต่สวน ต้อง
เขียนข้อความในปรากฏชัดเจนในทำนองเดียวกัน

เรื่องตรวจระวางแผนที่แลพยานข้างเคียง

(๕) เมื่อได้รับคำขอแล้วให้จัดการดังนี้ คือ -

(ก) ให้เจ้าหน้าที่ตรวจระวางแผนที่กับสารบัญที่ดิน ให้รู้ว่าที่ดินอยู่ในระวาง
ไหน หมายเลขที่เท่าใด อยู่ในเขตตำบล อำเภอ โคนั้น เขตติดต่อกับที่ดินของผู้ใด
ตรวจสอบข้อความแล้วให้คัดแผนที่แลชี้แจงไว้ในแบบพิมพ์ติดอยู่ในท้ายคำขอโดยชัดเจน
ตลอดจนหลักเขตฯ จะใช้ก็หลักใบที่ดินแปลงนั้น แลให้ผู้ตรวจเซ็นชื่อรับรองมาด้วย

(ข) ที่ดินที่ขอรังวัดเช่าหรือรังวัดสอบเขตฯ แบ่งแยกก็ดี การตรวจสอบแผนที่กับ
พยานข้างเคียง ให้เจ้าหน้าที่จัดการทำนองเดียวกันกับข้อ ๕ (ก)

(ค) เมื่อตรวจสอบเป็นอันทำการรังวัดไต่หรือยังทำการรังวัดไต่ได้ โดยชัก
ข้อประการใดก็ดี ให้นำคำขอนั้นเสนอหัวหน้าการก่อนทุกเรื่อง ซึ่งอย่างไรให้จัดการ
ตามคำสั่งหรือระเบียบการซึ่งจะใดกล่าวไว้ในข้อต่อ ๆ ไปได้

เรื่องลงบัญชี

(๑๐) เมื่อได้รับคำขอใหลงบัญชีแบบที่ ๒๒ ให้เสร็จก่อน แล้วจึงใหลงบัญชี
นักรังวัดตามแบบที่ ๒๑ ต่อไป

(๑๑) ไคลงบัญชีรับคำขอแล้วให้เขียนใบกำหนดนัดทำการรังวัดแบบที่ ๒๓
ให้ผู้ขอถือใฉวนับหนึ่ง แลชี้แจงแก่ผู้ขอว่า เมื่อจะมาเตือนหรือทำขุระอย่างใใดในเรื่อง
ที่ขอใฉวนั้นแล้ว ให้ใฉวนับกำหนดนัดทำการรังวัดมาด้วยเสมอทุกครั้ง เพื่อเจ้าหน้าที่จะใ
ทำขุระใฉวนั้นถูกความความประสงค์

(๑๒) หลักเขตที่ปักที่คินนั้น เมื่อนักทำการ รังวัดแล้ว จะต้องใฉวนหลักที่หลัก
บอกแก่ผู้ขอใฉวทราบ แลใฉวนไปใฉวนที่กรมรังวัด เตรียมใฉวนที่คินก่อนวันกำหนดที่ปัก
งานจะไปทำการ รังวัดใฉวนใฉวนแต่เรื่องพิเศษผู้ขอจะตกลงกับพนักงานรังวัดอย่างใใดก็แล้ว
แต่เขาจะตกลงกัน

เรื่องรังวัดสอบเขตฯ แบ่งแยกชั้นโฉนดรวมโฉนด

(๑๓) เมื่อหอดะเขียนใคส่งคำขอมาแล้ว ไคลงบัญชีรับตามแบบที่ ๒๒, ๒๓
ใฉวนเสร็จก่อน แลเขียนใบกำหนดนัดทำการ รังวัดแบบที่ ๒๓ ออกใฉวนให้ผู้ขอถือใฉวนับหนึ่ง

(๑๔) ไคจัดการตามข้อ ๑๑ เสร็จแล้ว ให้ตรวจสอบรายชื่อเจ้าของที่ดิน
ข้างเคียง เมื่อถูกแล้วใคลงบัญชีนักรังวัดตามแบบที่กล่าวใฉวนข้อ ๑๐ แล้วชี้แจงแก่ผู้ขอใฉวทราบ
ทำนองเดียวกันกับข้อ ๑๑.

เรื่องพยานท้องถิ่นหรือข้างเคียง

(๑๕) รังวัดที่ดินกลางหรือรังวัดเช่าก็ดี ต้องใฉวนอำเภอเป็นพยานทุกราย
ที่คินอยู่ในเขตจังหวัดพระนคร จังหวัดธนบุรี ให้หนังสือบอกใฉวนยังกรมพระนครบาล
ถ้าอยู่ในเขตชั้นนอกบอกใฉวนยังนครบาลจังหวัด

(๑๖) การรังวัดแบ่งแยกสอบเขตฯ หรือรังวัดรวมโฉนดบางรายก็คองให้

ใบคราวเดียวกันได้หลาย ๆ เรื่องก็ควรให้ไปทำเสียให้เสร็จในคราวเดียวกัน

(๒๑) พนักงานผู้จะไปทำการรังวัด ต้องนัดพบกับผู้ขอ ณ ที่ใดที่หนึ่ง เช่น ที่ว่าการอำเภอหรือที่บ้านถ้ำนั้นของที่ดินที่จะทำการรังวัดหรือที่วัดใด ๆ ซึ่งเป็นที่ ๆ พบร่วมกันโดยง่าย ไม่จำเป็นต้องให้มารับที่กรมรังวัดทุกรายไป เว้นไว้แต่บางรายจะนัดพบกันที่ใดที่หนึ่งไปสะดวก จึงให้มารับกันที่กรมรังวัดได้ และพนักงานที่จะไปต้องไปถึงที่วัดตามวันเวลาที่นัดไว้โดยตรง แต่ของรัฐจักตัวผู้ขอหรือผู้แทนสำหรับเรื่องนั้น ๆ ไว้ให้แน่นอน ถ้าเขาว่าไปถึงที่นัดพบกับผู้ขอหรือผู้แทนแล้ว ควรรออยู่สัก ๑ นาฬิกา หรือ ๒ นาฬิกา ไม่เห็นเขาแล้วให้หาหลักฐานประกอบไว้ด้วยเพื่อเป็นทางคำวิที่จะส่งต่อไป

(๒๒) ส่วนเครื่องมือสำหรับใช้ทำการรังวัดจะต้องใช้อย่างไรบ้าง เวลาไปพนักงานรังวัดต้องเตรียมไปให้พร้อมทุกอย่าง จะไปซื้ขาดบกพร่องลงในเวลาที่จะทำการรังวัดถึงกับทำการรังวัดไปไ้แล้วจะเอาข้อขัดข้องเหล่านี้มาเป็นเหตุแก้ตัวไปไ้ได้ ต้องนับว่าเป็นความผิดของพนักงานโดยตรง และจะคิดเอาเงินค่าพาหนะที่เสียหายไปแก่ผู้ขอไปไ้ได้ ต้องเป็นพับไปแก่พนักงานนั่นเอง

(๒๓) ที่ดินแปลงใดที่ไ้คนทำการรังวัดแล้วนั้น ให้ไ้แจ้งกับผู้ขอว่าถ้ามีเหตุขัดข้องขึ้นอย่างหนึ่งอย่างใดก็ไ้ ซึ่งจะทำการรังวัดไปไ้แล้ว ให้ผู้ขอนำหุ้ดลงบัญชีแจ้งตกลงออกโฉนดใหญ่ลงหน้ากอนกำหนดวันทำการรังวัด ๓ วัน หรือ ๕ วันแล้วแต่ระยะทางไกลหรือใกล้ เหตุขัดข้องนี้ตลอดจนถึงส่งหมายพยานข้างเคียงไปไ้ด้วย ถ้าผู้ขอจะมาเองไปไ้ก็ไ้ต้องมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาชี้แจงแทน

(๒๔) เรื่องใดที่ขัดทำการรังวัดแล้ว ผู้ขอมาชี้แจงเหตุขัดข้องขอเลื่อนทำการรังวัด ก็ให้พิจารณาคู ถ้าไปไ้เหตุผลสมควรอย่างไรก็ไ้ไม่ควรเลื่อนให้ต้องไปทำตามที่นัดไว้ที่เดียว เว้นแต่ที่เหตุผลที่จำเป็นจริง ๆ ซึ่งจะไปทำการรังวัดตามที่นัดไว้ไปไ้แล้วจึงให้เลื่อนไป และร้องเพลงนี้ถ้าไ้ที่หนังสือขอไ้ถ้าเขาไปเป็นพยานตลอดถึงพยานข้างเคียงด้วยแล้ว ก็ให้รับร่างหนังสือบอกเหตุขัดข้องถึงกรมพระนครบาลหรือพนักงานรังวัดทราบทันทีเหมือนกัน อีกประการหนึ่ง แม้ผู้ขอไปมาจัดการตามนัดไว้ไ้แล้ว ก็ให้จัดการเช่นเดียวกันกับที่กล่าวแล้วข้างบนนั้น

ส่วนคำขอในเรื่องที่ผู้ขอไปมาจัดการนี้ โทษาเสมอเจ้าพนักงานออกโฉนดตกคำส่งต่อไป

รายชื่อพนักงาน

(๒๕) พนักงานสำหรับทำการรังวัด เรื่องที่ดินที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ลงบัญชีไว้ให้ทุกคนว่าพนักงานผู้นั้นไปทำการรังวัดที่ดินของคนนั้นวันนั้น ที่นั้นวันนั้นที่ใดให้ลงฉบับละ ๑ นาย แลหมายอักษรชื่อของพนักงานไว้ทำนองเดียวกันกับสำรับดูรายชื่อเจ้าหน้าที่ของลงชื่อกำกับไว้ด้วย

เรื่องเงินค่าพาหนะ

(๒๖) เรื่องใดที่กำหนดวันทำการรังวัดแล้ว ให้เรียกเงินค่าพาหนะเก็บทางไว้จากผู้ขอเป็นประกันรายละ ๑๐ บาท ทุกรายไป เมื่อได้รับเงินแล้วก็ให้ลงบัญชีรับไว้ แล้วออกใบเสร็จให้ไป เวลาจ่ายก็ให้ลงบัญชีไว้ด้วยเหมือนกัน

(๒๗) ซึ่งแจ้งแก่ผู้ขอว่า เงินที่เรียกไว้นี้ถ้าผู้ขอไปเขาจัดการตามวันเวลาที่ปักธงแล้ว ใ้จ่ายค่าพาหนะที่พนักงานไปทำในเรื่องของผู้ขอขึ้นไปเท่าใด จะหักเงินรายนี้ให้แก่พนักงานไปเท่านั้น ถ้าไปพอจะเรียกเพิ่มภายหลังอีก แต่เหลือจะคืนให้การที่จะคืนให้ก็ต้องเรียกไปรับคืนจากผู้ขอแล้วผู้ขอเซ็นชื่อรับเงินคืนไป

(๒๘) ถ้าหากว่าผู้ขอไปเขาจับพนักงานตามวันเวลาที่กำหนดคนก็ ล่วงเลยวันกำหนดไป เงินที่เรียกไว้ค่าเขา ๒๖ นั้น เมื่อใดคิดหักค่าเสียหายให้แก่พนักงาน เช่น ค่าจ้างคนงานและอื่น ๆ อีกเป็นต้นไปแล้ว แต่ยังมีเงินเหลืออยู่ก็ให้คืนให้ของตกเป็นพัสดุของหลวงไป

วิธีที่จะเดินรังวัดที่ดิน

(๒๙) ที่ดินที่จะทำการรังวัดนี้ พยานข้างเคียงกันใดคนหนึ่งก็รับหมายแล้วไปไปตามหมายนั้นก็ให้ทำการรังวัดมาโดยที่ผู้ขอชำระรังวัด แต่จากนั้นก็ให้ออกโฉนดไปแล้วเจ้าของโฉนดคนนั้นก็ไปเป็นพยาน ก็ให้ทำการรังวัดปักหลักมาโดยตลอดอย่าให้เหลือล้ำเขาไปในเขตโฉนด และมีหลักมาแล้วให้ผู้ขอทำสัญญารับรองไว้ว่า ถ้าปรากฏขึ้นว่าหลักที่นำพนักงานรังวัดปักไว้แล้วเหลือล้ำเขาไปในเขตโฉนดของผู้ใดเพียงใดแล้ว ยอหน้าโฉนดเขาให้เจ้าพนักงานแก้ไขต่อไปทุกอย่าง

ส่วนอำเภอดูปกครองท้องที่ไปก็ไปเป็นพยานตามกำหนดที่ใดที่หนึ่งก็ไปบอกไปแล้วก็ให้ทำการรังวัดปักหลักเหมือนกัน แต่เมื่อใดเดินรังวัดมาแล้วให้หนึ่งก็ไปบอกไปนครบาลหรือนครบาลจังหวัดอีกครั้งหนึ่งขอให้ส่งกำเภาไปตรวจเขตที่ดินตามพนักงานรังวัดปักหลักแล้วปักหลักเขตไว้ นั้น จะเหลือล้ำเขาไปในที่ดินของหลวงหลวงหมาย หรือที่ตองหาอย่างหนึ่งอย่างใดบ้างหรือไป ใดคววประการใดขอให้เรานบอกมาให้ทราบเพื่อส่งต่อไป

(๓๐) ถ้าผู้ขอหรือพยานข้างเคียงไปก็ไปนำชี้เขตด้วยตนเอง ส่งคนไปนำรังวัดแทนหรือชี้แนวเขตแทน แต่ยังมีที่ใดที่หนึ่งก็ขอขอบดินทะเลใหญ่แทนไปด้วยก็ให้นำรังวัดหรือชี้แนวเขตแทนมากคนใด แล้วให้ผู้ขอหรือพยานข้างเคียงส่งหนึ่งก็ขอขอบดินทะเลหรือขอขอบดินทะเลตามแบบพิธีหลวงมาไว้ภายหลัง

(๓๑) เวลาที่ลงมือทำการรังวัด ถ้ามีผู้หนึ่งผู้ใดมาร้องโต้แย้งคัดค้านว่าผู้ขอชำระรังวัดเหลือล้ำเขาไปในที่ดินของเขาอย่างหนึ่งอย่างใดหรือค้านใดก็ดี ไม่ควรลงมือทำการรังวัด ให้ทำการรังวัดมาโดยปักเขตในแผนที่แล้วหาเสียให้รู้วาทูกำกันเพียงใด ก็จำนวนเนื้อที่เท่าใดโดยชักเจนแล้วชี้แจงแลแนกแก่ผู้คัดค้านให้มาทำคำร้องแย้งยังคงออกโฉนดไปเกินกว่า ๕ วัน หรือ ๗ วัน นับแต่วันที่ทำการรังวัดมา เพื่อเจ้าพนักงานจะได้จัดการใดส่วนเปรียบเทียบให้เสร็จไป การที่ขึ้นนี้ให้จดถอยค่าแลลงลายมือไว้

เรื่องตรวจรับเรื่องที่ทำการรังวัดแล้ว

(๓๙) เรื่องใดที่ทำการรังวัดมาแล้ว ไปเกี่ยวข้องกับระเบียบวิชาแผนที่แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ทางกองออกโฉนดตรวจสอบ ใ้ทำถูกต้องกับระเบียบหรือไป แม้ว่าจะยังบกพร่องอยู่อย่างใดบ้าง ให้จัดการแก้ไขเสียให้ถูกต้อง ถ้าเรื่องที่เกี่ยวข้องของควยวิชาแผนที่ประการใดแล้ว ส่งไปให้กรมรังวัดตรวจสอบแล้วกรมรังวัดตรวจจะถูกหรือผิดประการใดก็ดี เมื่อส่งเรื่องคืนมาแล้ว ให้นำเสนอหัวหน้ากรมขอคำสั่งทันที

เรื่องทำโฉนดและออกโฉนด

(๔๐) ที่ดินที่ไปทำการรังวัดมาแล้ว เรื่องใดที่ใบชี้ของควยพยานข้างเคียงแลพนักงานทำมาถูกเรียบร้อยใบชี้ของประการใดแล้ว ก็จัดการทำโฉนดทันทีแลออกให้ไปตามระเบียบ

(๔๑) ที่ดินที่พยานข้างเคียงไปไ้ชี้แนวเขตในเวลาทำการรังวัดนั้น เมื่อรังวัดมาแล้วผู้รับรองคดีค้านขึ้น ก็ให้ผู้รองคดีค้านทำคำโต้แย้งแลเรียกผู้มาโต้สวนในศาลาระเบียบ ถ้าไปชี้ผู้โต้แย้งอย่างใดแล้ว ก่อนที่จะออกโฉนดให้ผู้ขอไปต้องป้องกันความเสียหายไว้เสียอีกชั้นหนึ่งคือ ให้ผู้ขอทำสัญญารับรองไว้ว่า ถ้าเหลือแล้วเขาไปในที่ดินของผู้หนึ่งผู้ใดและ เกิดเสียหายขึ้นในที่ผู้หนึ่งผู้ใดอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ผู้ขอยอมรับความเสียหายเองทั้งสิ้น มิให้เกี่ยวแก่เจ้าพนักงานแลยอนำโฉนดนั้นมาให้เจ้าพนักงานแก้ไขต่อไปทุกอย่าง คำเสียหายที่พนักงานจะต้องไปแก้ไขอย่างไรยอมเสียให้ด้วย เมื่อผู้ขอใ้คำสัญญารับรองไว้เป็นหลักฐานทั้งนี้แล้ว จึงจัดการออกโฉนดให้ต่อไป

การเก็บเรื่อง

(๔๒) การเก็บเรื่องต้องแยกเก็บให้เป็นแผนกและเป็นส่วน ๆ คือ เรื่องที่ยังไปไ้ไ้คนักพวกหนึ่ง เรื่องที่ผิดแล้วพวกหนึ่ง ที่ทำแล้วกล่าวถึงทำโฉนด แต่ยังไม่ไ้ไ้โฉนดออกไปพวกหนึ่ง ชี้ของพวกหนึ่ง ให้ไ้แต่เก็บไว้เป็นอำเภอ จังหวัด อายาปะเพกัน

(๔๓) เรื่องใดที่ออกโฉนดแล้ว หรือส่งคืนหอบะเบียนแล้ว ให้ลงข้อความไว้ในบัญชีรับเรื่อง หรือรับคำชกโคยชัดเจนน ว่าเรื่องเก็บไว้ในสารบบสำหรับที่สืบแปลงนั้น ๆ ทุกเรื่องทุกรายไป เพื่อต้องการรู้ภายหลังจะไ้ไ้หนีมิไ้ทันที ถ้าเป็นเรื่องที่ทำการรังวัดไปไ้ไ้สั่งยกคำขอ จะเก็บไว้ในสารบบที่สืบแปลงใด ๆ ไปไ้ไ้ไ้ให้ทำเป็นเรื่องเก็บไว้ส่วนหนึ่งทางหาก

เบ็ดเตล็ด

(๔๔) การป่วย หรือลาจิจำเป็นของพนักงานรังวัดข้เป็นหน้าที่ของกรมรังวัดที่จะอนุญาต เมื่อกรมรังวัดส่งใบลามาให้ทราบก็ให้ลงชื่อรับรูไว้ไ้ไ้ในเวลาด้วย แล้วหมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อพนักงานให้ปรากฏว่า คนนั้นป่วยเท่านั้นวัน หรือลาเท่านั้นวัน เพื่อไ้ไ้ไ้จักคนแทนสำหรับเรื่องที่ทำไว้แล้วนั้นต่อไป ถ้ากรมรังวัดส่งพนักงานมาแทนคนที่ป่วยหรือลาแล้วให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อของพนักงานว่ามาทำการแทนผู้นั้น ๆ

(๔๓) บรรดาบัญชีต่าง ๆ สำหรับเรื่องหรือลงเรื่องเหล่านี้ต้องเขียนข้อความให้ชัดเจนทุกข้อ และเขียนโดยเรียบร้อยย่อให้เป็นเประสะกปรกติ และข้อที่แล้วไปหรือข้อของนั้นเป็นของสำคัญมาก เรื่องใดที่แล้วไปหรือข้อของประการใด ต้องเขียนข้อความไว้ให้ชัดเจนทีเดียว เมื่อต้องการรู้อย่างใดบัญชีอาจจะรู้เรื่องได้ทันที

(๔๔) การเรียบเรียงหนังสือ ต้องเรียงให้เป็นลำดับวันคือวันก่อนไว้หน้าวันแก่วางหลัง ย่อใหญ่กลับกันไปกลับกันมา

แต่ส่วนที่จะชี้แจงอย่างไรในเรื่องนั้น ๆ แล้ว ก็ให้ชี้แจงตามลำดับเช่นหนังสือฉบับหนึ่งฉบับ เนื้อหาชี้แจงในหน้าบรรทัดฉบับแรกแล้ว ต่อมาภายหลังก็ให้อีกฉบับหนึ่งในเรื่องนั้น จะชี้แจงในหน้าบรรทัดฉบับก่อนไม่ได้ ต้องชี้แจงในหน้าบรรทัดฉบับหลังต่อไปเสมอจนตลอดเรื่อง ถ้าหน้าบรรทัดไปพอก็ให้ใช้กระดาษเพื่อเขียนตามเรื่องที่จะมี

(๔๕) ตามข้อความที่ตกลงมาแล้วหรือป็อยู่แล้วประการใดก็ดี เจ้าหน้าที่ต้องระมัดระวังตรวจตราการทำงานที่กระทำนั้นให้ถูกต้อง เป็นไปตามคำสั่งทุกอย่างอย่าให้บกพร่องใด

(๔๖) นอกจากที่กล่าวมาแล้วในคำสั่งนี้แล้ว จะต้องปฏิบัติประการใดอีกบ้าง ป็อยู่ในคำสั่งระเบียบการเดินสำรวจฉบับที่ ๒/๑๔๒๖ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๕ กับคำสั่งระเบียบการกองกลางฉบับที่ ๖/๑๔๓๕ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๕ ของกองออกโฉนดนั้นแล้ว.

กรมทะเบียนที่ดิน

สั่งมา ณ วันที่ ๒๑ ธันวาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๐

(ลงนาม) อาร์.ดี. เกรก

เจ้ากรมทะเบียนที่ดิน.